ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

14. ledna 2010 *

Ve věci C-233/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Nejvyššího správního soudu (Česká republika) ze dne 5. května 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 30. května 2008, v řízení

Milan Kyrian

proti

Celnímu úřadu Tábor,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, zastupující předseda prvního senátu, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič (zpravodaj) a J.-J. Kasel, soudci,

* Jednací jazyk: čeština.

generální advokát: J. Mazák,
vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. května 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

– za německou vládu M. Lummou a C. Blaschkem, jako zmocněnci,

– za řeckou vládu I. Chalkiasem, jakož i E. Leftheriotou a V. Karra, jako zmocněnci,

– za polskou vládu M. Dowgielewiczem, jako zmocněncem,

– za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, jako zmocněncem,

– za Komisi Evropských společenství M. Afonso a L. Jelínkem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. září 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 12 odst. 3 směrnice Rady 76/308/EHS ze dne 15. března 1976 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření (Úř. věst. L 73, s. 18; Zvl. vyd. 02/01, s. 44), ve znění směrnice Rady 2001/44/ES ze dne 15. června 2001 (Úř. věst. L 175, s. 17; Zvl. vyd. 02/12, s. 27, dále jen „směrnice 76/308“).

2 Projednávaná žádost byla podána v rámci sporu mezi M. Kyrianem a Celním úřadem Tábor ve věci ověření vykonatelnosti dokladu o vymahatelnosti pohledávky, který vydal Hauptzollamt Regensburg (hlavní celní úřad v Řezně, Německo).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Cílem směrnice 76/308 je odstranění překážek při vytváření a fungování společného trhu, jež vyplývají z toho, že je působnost vnitrostátních předpisů týkajících se vymáhání pohledávek, zejména cel, omezena na území daného státu.

4 Podle šestého bodu odůvodnění směrnice 76/308 musí dožádaný orgán poskytovat jednotlivé formy pomoci v souladu s právními a správními předpisy platnými v této oblasti v členském státě, v němž má sídlo, zatímco její sedmý bod odůvodnění stanoví, že je nezbytné stanovit podmínky, jež musí dožadující orgán dodržet při podání žádosti o pomoc, a přesně vymezit zvláštní okolnosti, za kterých může dožádaný orgán v jednotlivých případech pomoc odmítnout.

5 Desátý bod odůvodnění směrnice 76/308 uvádí, že při vymáhání pohledávky v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, se může stát, že dotyčná osoba napadne pohledávku nebo doklad o její vymahatelnosti [exekuční titul] vystavený v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán; že je v těchto případech třeba stanovit, že dotyčná osoba musí podat příslušnému orgánu členského státu, ve kterém má sídlo dožadující orgán, žalobu popírající pohledávku a že dožádaný orgán musí přerušit řízení o vymáhání pohledávky do doby, než uvedený příslušný orgán vydá rozhodnutí.

6 Článek 4 odst. 3 směrnice 76/308 stanoví:

„Dožádaný orgán není povinen poskytnout informace:

a) které by nebyl s to obdržet za účelem vymáhání obdobných pohledávek vzniklých v členském státě, ve kterém má sídlo;

b) které by porušily ochranu obchodního, průmyslového nebo profesního tajemství;

c) jejichž sdělení by mohlo ohrozit bezpečnost nebo veřejný pořádek daného státu.“

7 Podle čl. 5 odst. 1 směrnice 76/308 doručí dožádaný orgán na žádost dožadujícího orgánu veškeré akty a rozhodnutí včetně soudních vztahující se k pohledávce nebo k jejímu vymáhání, vydané v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, osobě, které jsou tyto akty a rozhodnutí určeny, a to v souladu s právními předpisy platnými pro doručování obdobných aktů v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

8 Článek 5 odst. 2 uvedené směrnice stanoví, že v žádosti o doručení je uvedeno jméno, adresa a všechny ostatní informace využitelné k identifikaci příjemce, ke kterým má dožadující orgán běžně přístup, povaha a předmět doručovaného aktu nebo rozhodnutí, případně jméno, adresa a všechny ostatní informace využitelné k identifikaci dlužníka, ke kterým má dožadující orgán běžně přístup, a pohledávka uvedená v aktu nebo v rozhodnutí, jakož i ostatní využitelné informace.

9 Článek 6 směrnice 76/308 stanoví:

„1. Na žádost dožadujícího orgánu vymáhá dožádaný orgán v souladu s právními a správními předpisy týkajícími se vymáhání obdobných pohledávek vzniklých v členském státě, ve kterém má dožádaný orgán sídlo, pohledávky, pro které byl vydán doklad o vymahatelnosti.

2. Za tímto účelem je s každou pohledávkou, která je předmětem žádosti o vymáhání, zacházeno jako s pohledávkou členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, s výhradou článku 12.“

10 Článek 7 odst. 1, 2 a 3 této směrnice stanoví:

„1. K žádosti o vymáhání pohledávky, kterou dožadující orgán zašle dožádanému orgánu, musí být přiloženo úřední vyhotovení nebo ověřená kopie [ověřený opis] dokladu o její vymahatelnosti vydaného v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, a případně prvopis nebo ověřený opis jiných dokladů nezbytných k vymáhání pohledávky.

2. Dožadující orgán může požádat o vymáhání pohledávky, pouze pokud:

a) pohledávka nebo doklad o její vymahatelnosti nebyly v členském státě, ve kterém má sídlo, napadeny s výjimkou případů, kde se použije čl. 12 odst. 2 druhý pododstavec;

b) v členském státě, ve kterém má sídlo, využil vhodné vymáhací postupy, které lze uskutečnit na základě dokladu uvedeného v odstavci 1, a přijatá opatření nevedla k úplnému uhrazení pohledávky.

3. V žádosti o vymáhání jsou uvedeny:

a) jméno, adresa a všechny ostatní informace využitelné k identifikaci dané osoby nebo třetí osoby, která drží její aktiva;

[…]“

11 Článek 8 uvedené směrnice stanoví:

„1. Doklad o vymahatelnosti pohledávky se přímo uzná a bez dalšího považuje za doklad o vymahatelnosti pohledávky členského státu, ve kterém má dožádaný orgán sídlo.

2. Odchylně od prvního odstavce může být doklad o vymahatelnosti pohledávky případně v souladu s předpisy platnými v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, potvrzen, uznán, doplněn nebo nahrazen dokladem o vymahatelnosti platným na území tohoto členského státu.

Členské státy usilují o splnění formálních náležitostí týkajících [se] tohoto potvrzení, uznání, doplnění nebo nahrazení do tří měsíců ode dne obdržení žádosti o vymáhání, s výjimkou případů, kde se použije třetí pododstavec. Nesmějí být odmítnuty, je-li doklad o vymahatelnosti řádně vyhotoven. Dožádaný orgán uvědomí dožadující orgán o důvodech případného překročení lhůty tří měsíců.

Pokud splnění některé formální náležitosti vyústí v napadení pohledávky nebo dokladu o její vymahatelnosti vydaného dožadujícím orgánem, použije se článek 12.“

12 Článek 12 odst. 1 až 3 směrnice 76/308 stanoví:

„1. Napadne-li dotyčná osoba v řízení o vymáhání pohledávky pohledávku nebo doklad o vymahatelnosti vydaný v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, podá žalobu k příslušnému orgánu členského státu, ve kterém má sídlo dožadující orgán, v souladu s právními předpisy platnými v tomto státě. Tento úkon oznámí dožadující orgán dožádanému orgánu. Dožádanému orgánu jej může oznámit rovněž dotyčná osoba.

2. Jakmile dožádaný orgán obdrží oznámení podle odstavce 1 od dožadujícího orgánu nebo od dotyčné osoby, přeruší řízení o vymáhání pohledávky až do rozhodnutí příslušného orgánu v této věci, pokud dožadující orgán nevyžaduje v souladu s druhým pododstavcem jinak. […]

Odchylně od prvního pododstavce odstavce 2 může dožadující orgán v souladu s právními a správními předpisy platnými v členském státě, ve kterém má sídlo, požádat dožádaný orgán, aby vymáhal napadenou pohledávku, pokud to dovolují právní a správní předpisy platné v členském státě, ve kterém má dožádaný orgán sídlo. Jestliže výsledek sporu poté vyzní ve prospěch dlužníka, je dožadující orgán povinen nahradit všechny vymožené částky a všechny případné náhrady, jež je nutno zaplatit podle právních předpisů platných v členském státě, ve kterém má dožádaný orgán sídlo.

3. Jsou-li napadena opatření k vymáhání pohledávky přijatá v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, bude žaloba podána k příslušnému orgánu tohoto členského státu v souladu s jeho právními předpisy.“

13 Článek 17 této směrnice stanoví:

„Žádosti o pomoc, doklad o vymahatelnosti a ostatní přiložené dokumenty jsou opatřeny překladem do úředního jazyka nebo do některého z úředních jazyků členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, aniž je dotčena možnost dožádaného orgánu upustit od vyžadování takového překladu.“

14 Uvedená směrnice podle svého článku 23 nebrání „poskytování vzájemné pomoci v širším rozsahu, který si mezi sebou dohodly nebo dohodnou některé členské státy na základě dohod nebo ujednání, včetně těch, které se týkají oznamování soudních nebo mimosoudních aktů“.

Vnitrostátní právní úprava

15 Podle § 2 odst. 7 zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, se při uskutečňování mezinárodní pomoci postupuje podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, pokud zákon č. 191/2004 Sb. nestanoví jinak.

16 Ustanovení § 5 zákona č. 191/2004 Sb., nazvané „Vymáhání pohledávky“, stanoví:

„1. […] Na žádost příslušného orgánu jiného státu o vymáhání zajistí ministerstvo vymáhání pohledávky; […]. Žádost o vymáhání musí být doložena exekučním titulem vykonatelným ve státě příslušného orgánu, a to v originále nebo stejnopise.

2. Vymáhání pohledávky ministerstvo provede, obsahuje-li žádost o vymáhání:

a) jméno, příjmení a bydliště fyzické osoby, nebo název a sídlo právnické osoby, která je dlužníkem, popřípadě osoby, která je podle práva státu příslušného orgánu povinna pohledávku uhradit […], a další údaje potřebné k identifikaci dlužníka nebo další osoby, která drží jeho majetek,

b) druh a výši pohledávky a výši s ní souvisejících úroků, penále, pokut a nákladů, které jsou splatné a uvedené v měnách obou států, s uvedením exekučního titulu,

c) údaje o právní moci exekučního titulu a o lhůtách, ve kterých se promlčuje nebo zaniká právo na vymáhání pohledávky,

[…]

f) prohlášení příslušného orgánu jiného státu podle § 6 odst. 2 […]

3. […] Neobsahuje-li žádost údaje uvedené v odstavci 2, vymáhání ministerstvo provede, pouze pokud jsou údaje na jeho vyžádání doplněny.“

17 Podle § 6 odst. 1 zákona č. 191/2004 Sb. se doklad, který je exekučním titulem pro vymáhání pohledávky ve státě příslušného orgánu, ode dne obdržení úplné žádosti o vymáhání považuje bez dalšího za exekuční titul pro vymáhání pohledávky v České republice. Podle § 6 odst. 2 zákona č. 191/2004 Sb. zahájí ministerstvo vymáhání pohledávky na základě žádosti o vymáhání, pokud v ní příslušný orgán jiného státu prohlásí, že exekuční titul není ve státě příslušného orgánu napaden, s výjimkou případů uvedených v § 7 odst. 1 uvedeného zákona, a exekuční řízení již bylo ve státě příslušného orgánu provedeno, avšak nevedlo k plné úhradě pohledávky.

18 Ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 191/2004 Sb. stanoví:

„Komunikace mezi ministerstvem a příslušným orgánem jiného státu se vede v úředním jazyce státu, jehož příslušný orgán byl dožádán o pomoc při vymáhání. […] Úřední jazyk státu, který byl dožádán o pomoc při vymáhání, se nepoužije, pokud se ministerstvo a příslušný orgán jiného státu dohodnou jinak.“

19 Ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb. stanoví:

„V daňovém řízení lze ukládat povinnosti nebo přiznávat práva jen rozhodnutím. Tato rozhodnutí jsou pro příjemce právně účinná jen, jsou-li jim řádným způsobem doručena nebo sdělena, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak."

20 Ustanovení § 73 zákona č. 337/1992 Sb. upravuje postup pro vymáhání daňových nedoplatků. Podle § 73 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb. se pro výkon daňové exekuce použije přiměřeně občanského soudního řádu.

21 Podle § 261a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, lze výkon rozhodnutí nařídit jen tehdy, obsahuje-li rozhodnutí označení oprávněné a povinné osoby, vymezení rozsahu a obsahu povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí navržen, a určení lhůty ke splnění povinnosti.

22 Jak uvádí předkládající soud, podle ustálené judikatury českých vysokých soudů musí být přesné označení dlužníka nezaměnitelné nebo alespoň musí být možno z daného exekučního titulu bez jakýchkoli pochybností dovodit, komu byla uložena povinnost (usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. února 1999, č.j. 21 Cdo 2101/98, publikované v *Soudní judikatuře* 6/1999, s. 233). Rovněž ve stanovisku Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 18. února 1981, č.j. Cpj 159/79 (*Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, 1981, s. 499) bylo uvedeno, že rozhodnutí, které přesně neindividualizuje dlužníka, není rozhodnutím vykonatelným a nemůže být podkladem pro výkon rozhodnutí. Stejně tak z usnesení rozšířeného senátu předkládajícího soudu ze dne 26. října 2005, č.j. 2 Afs 81/2004-54, vyplývá, že exekuční úkony provedené na základě dokladu, který nedostatečně označuje příjemce, musí být zrušeny.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

23 Dne 2. července 1999 vydal Hauptzollamt Weiden (hlavní celní úřad Weiden, Německo) daňový výměr určený příjemci „Milan Kyrian, Studnicni 836, 39811 Protivin/Česká republika“, jemuž uložil zaplatit spotřební daň ve výši 218 520 DM. Exekuční titul takto vydaný celním úřadem Hauptzollamt Weiden byl doručen prostřednictvím českého Ministerstva financí – Generálního ředitelství cel dne 6. srpna 1999 (dále jen „dožádaný orgán v původním řízení“).

24 Dne 28. září 2004 vydal celní úřad Hauptzollamt Regensburg, dožadující orgán, platební výměr a dne 7. října 2004 podal podle článku 6 směrnice 76/308 dožádanému orgánu v původním řízení žádost o vymáhání spotřební daně na základě exekučního titulu vydaného celním úřadem Hauptzollamt Weiden. V žádosti o vymáhání je jako dlužník označen žalobce v původním řízení, s uvedením jeho jména, příjmení, bydliště a data narození, a je vyčíslena spotřební daň navýšená o penále na celkovou částku 3 258 625,30 CZK.

25 V prosinci roku 2004 delegoval orgán dožádaný v původním řízení vymáhání předmětného daňového nedoplatku na Celní úřad Tábor. Posledně uvedený úřad proto v prosinci roku 2004 vydal dvě výzvy k zaplacení daňového nedoplatku týkající se spotřební daně a penále a stanovil lhůtu k zaplacení podle § 73 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb. Proti oběma výzvám podal M. Kyrian odvolání, která Celní ředitelství České Budějovice zamítlo rozhodnutími ze dne 4. března 2005 a ze dne 6. dubna 2005. Zamítnutí bylo potvrzeno usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. října 2005 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. června 2006.

26 Dne 6. března 2006 vydal Celní úřad Tábor exekuční příkaz, kterým nařídil provedení exekuce předmětného daňového nedoplatku srážkami ze mzdy M. Kyriana. Proti exekučnímu příkazu podal posledně uvedený námitky, které Celní úřad Tábor zamítl rozhodnutím ze dne 31. října 2006.

27 Milan Kyrian podal proti exekučnímu příkazu žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Namítal zejména, že identifikace příjemce v exekučním titulu vydaném celním úřadem Hauptzollamt Weiden jménem, příjmením a adresou bydliště je nedostatečná, neboť se uvedený exekuční titul může vztahovat na jeho otce a syna, kteří se rovněž jmenují Milan Kyrian a bydlí na stejné adrese. Jelikož doklad o doručení neuvádí, které ze tří stejnojmenných osob byl uvedený exekuční titul určen, nemůže být tento titul vykonán, jelikož nebyl řádně doručen.

28 Milan Kyrian dále namítal, že dokumentům, které mu byly zasílány německými celními orgány v německém jazyce, nerozuměl a nemohl podniknout příslušné právní kroky k ochraně svých práv. Není jeho povinností zajišťovat si na vlastní náklady překlad uvedených dokumentů.

29 Krajský soud v Českých Budějovicích, který věc projednával v prvním stupni, žalobu zamítl rozsudkem ze dne 14. března 2007. Poukázal na to, že podle § 6 odst. 1 zákona č. 191/2004 Sb., kterým byla provedena směrnice 76/308, se doklad, který slouží jako exekuční titul pro vymáhání pohledávky ve státě dožadujícího orgánu, pokládá bez dalšího za exekuční titul pro vymáhání pohledávky v České republice. Proto orgán dožádaný v původním řízení ani Krajský soud nejsou oprávněny zabývat se námitkami, které M. Kyrian vznesl proti exekučnímu titulu vydanému celním úřadem Hauptzollamt Weiden.

30 V žádosti o vymáhání byl M. Kyrian označen nejen jménem, příjmením a bydlištěm, nýbrž i datem narození, což jej podle Krajského soudu jednoznačně identifikuje jako dlužníka. Podle žádosti o vymáhání a připojeného dokladu o doručení byl exekuční titul doručen a je pravomocný. Mimoto nebyla práva M. Kyriana v důsledku skutečnosti, že řízení před německými celními orgány je vedeno v jazyce německém, porušena. Podle Krajského soudu posledně uvedenému nic nebránilo v tom, aby si ve vlastním zájmu

nechal přeložit dotčený exekuční titul pro vymáhání pohledávky, včetně v něm uvedeného poučení o možnosti podat proti němu opravný prostředek.

31 Milan Kyrian podal proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, v níž na základě týchž důvodů, jichž se dovolával v řízení v prvním stupni, tvrdil, že předmětný exekuční titul není vykonatelný.

32 Za těchto podmínek Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 5. května 2008 přerušil řízení a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba čl. 12 odst. 3 směrnice [76/308] vykládat tak, že jsou-li u soudu členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, žalobou napadena opatření k vymáhání pohledávky, je tento soud oprávněn v souladu s právními předpisy tohoto členského státu zkoumat to, zda doklad o vymahatelnosti (exekuční titul) je vykonatelný a zda byl řádně doručen dlužníkovi?

2) Vyplývá z obecných právních zásad práva Společenství, zejména zásad spravedlivého procesu, řádné správy a právního státu, že doručení dokladu o vymahatelnosti (exekučního titulu) dlužníkovi v jazyce jiném než jemu srozumitelném, který zároveň není úředním jazykem státu, ve kterém je dlužníkovi doručováno, způsobuje vadu, která umožňuje odepřít vymáhání na základě takového dokladu o vymahatelnosti (exekučního titulu)?“

K předběžným otázkám

K první otázce

33 Podstatou první otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba pro účely přezkumu rozdělit do dvou částí, je, zda čl. 12 odst. 3 směrnice 76/308 musí být vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, mají pravomoc jednak k ověření vykonatelnosti dokladu o vymahatelnosti pohledávky, a jednak k přezkumu, zda byl uvedený doklad dlužníkovi řádně doručen.

K pravomoci soudů členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, ověřit vykonatelnost dokladu o vymahatelnosti pohledávky

34 Směrnice 76/308 stanoví společná pravidla vzájemné pomoci s cílem zajistit vymáhání pohledávek týkajících se určitých dávek, cel a daní (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 7. září 2006, N, C-470/04, Sb. rozh. s. I-7409, bod 53).

35 Za účelem zajištění plné účinnosti a autonomního výkladu směrnice 76/308 je třeba vycházet především ze systému a cílů této směrnice (viz obdobně rozsudky ze dne 15. ledna 2004, Blijdenstein, C-433/01, Recueil, s. I-981, bod 24, a ze dne 17. září 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, Sb. rozh. s. I-8661, bod 35).

36 Podle čl. 8 odst. 1 směrnice 76/308 se doklad o vymahatelnosti pohledávky přímo uzná a bez dalšího považuje za doklad o vymahatelnosti pohledávky členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán. Byť podle odstavce 2 uvedeného článku může být

doklad o vymahatelnosti pohledávky případně v souladu s předpisy platnými v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, potvrzen, uznán, doplněn nebo nahrazen dokladem o vymahatelnosti platným na území tohoto členského státu, takové formální náležitosti nesmějí být odmítnuty, je-li doklad o vymahatelnosti řádně vyhotoven. Z téhož ustanovení vyplývá, že pokud splnění některé formální náležitosti vyústí v napadení pohledávky nebo dokladu o její vymahatelnosti vydaného dožadujícím orgánem, použije se článek 12 uvedené směrnice.

37 Článek 12 směrnice 76/308 rozděluje přezkumnou pravomoc ve vztahu k aktům napadajícím pohledávku, doklad o vymahatelnosti nebo opatření k vymáhání pohledávky, mezi orgány členského státu, ve kterém má sídlo dožadující orgán, a orgány členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

38 Podle odstavce 1 uvedeného článku, napadne-li dotyčná osoba pohledávku nebo doklad o vymahatelnosti pohledávky vydaný v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, podá žalobu k příslušnému orgánu členského státu, ve kterém má sídlo dožadující orgán, v souladu s právními předpisy platnými v tomto státě. Odstavec 2 téhož článku totiž stanoví, že jakmile dožádaný orgán obdrží buď od dožadujícího orgánu, nebo od dotyčné osoby oznámení o takové žalobě, přeruší řízení o vymáhání pohledávky až do rozhodnutí příslušného orgánu v této věci, pokud dožadující orgán nevyžaduje jinak.

39 Naproti tomu podle čl. 12 odst. 3 směrnice 76/308, jsou-li napadena opatření k vymáhání pohledávky přijatá v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, bude žaloba podána k příslušnému orgánu tohoto členského státu v souladu s jeho právními předpisy.

40 Toto rozdělení pravomocí je logickým následkem skutečnosti, že pohledávka a exekuční titul jsou vyhotoveny podle práva platného v členském státě, ve kterém má sídlo

dožadující orgán, zatímco v případě opatření k vymáhání pohledávky v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, používá dožádaný orgán na základě článků 5 a 6 směrnice 76/308 ustanovení vnitrostátního práva posledně uvedeného státu upravující obdobné akty, přičemž tento orgán je nejlépe schopen posoudit legalitu aktu podle svého vnitrostátního práva (viz obdobně rozsudky ze dne 27. září 2007, Twoh International, C-184/05, Sb. rozh. s. I-7897, bod 36, a ze dne 27. ledna 2009, Persche, C-318/07, Sb. rozh. s. I-359, bod 63).

41 Uvedené rozdělení pravomocí v zásadě neumožňuje dožádanému orgánu zpochybnit platnost a vykonatelnost aktu nebo rozhodnutí, jehož doručení požaduje dožadující orgán.

42 Ačkoliv tedy přezkum opodstatněnosti výhrad vůči pohledávce nebo exekučnímu titulu v zásadě spadá do výlučné působnosti orgánů členského státu, ve kterém má sídlo dožadující orgán, nelze vyloučit, že orgány členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, budou výjimečně oprávněny ověřit, zda výkon uvedeného titulu nemůže zejména narušit veřejný pořádek posledně uvedeného členského státu, a případně zcela nebo zčásti odmítnout poskytnutí spolupráce nebo podmínit poskytnutí spolupráce dodržením určitých podmínek.

43 Podle článků 6 a 8 směrnice 76/308 je totiž s pohledávkou, která je předmětem žádosti o vymáhání, jakož i s dokladem o vymahatelnosti pohledávky, zacházeno stejně jako s obdobnými pohledávkami a doklady členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán. Je přitom obtížně myslitelné, že by byl doklad o vymahatelnosti pohledávky v uvedeném členském státě vykonán, jestliže by tento výkon mohl narušit veřejný pořádek uvedeného státu. Krom toho námitka veřejného pořádku co se týče žádostí dožadujícího orgánu o sdělení informací je upravena v čl. 4 odst. 3 směrnice 76/308, na jehož základě může dožádaný orgán odmítnout poskytnutí informací, jejichž sdělení by mohlo ohrozit veřejný pořádek členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

44 Z výše uvedeného vyplývá, že soudy členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, nemají v zásadě pravomoc k ověření vykonatelnosti dokladu o vymahatelnosti pohledávky.

K pravomoci soudů členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, ověřit, zda byl exekuční titul dlužníkovi řádně doručen

45 Za účelem zodpovězení druhé části první otázky je třeba vyložit výraz „opatření k vymáhání pohledávky“ použitý v čl. 12 odst. 3 směrnice 76/308.

46 Podle článku 5 uvedené směrnice je prvním krokem při vymáhání pohledávky v rámci vzájemné pomoci právě fáze, kdy dožádaný orgán doručí příjemci všechny akty a rozhodnutí vztahující se k pohledávce nebo k jejímu vymáhání vydané v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, přičemž toto doručení musí být uskutečněno na základě informací poskytnutých dožadujícím orgánem.

47 Z toho vyplývá, že doručení je opatřením k vymáhání pohledávky uvedeným v čl. 12 odst. 3 směrnice 76/308, a podle tohoto ustanovení musí být proto každá žaloba směřující proti doručení podána k příslušnému orgánu členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

48 Tento výklad je ostatně potvrzen tím, že doručování se uskutečňuje – jak v podstatě vyplývá z šestého bodu odůvodnění a z čl. 5 odst. 1 směrnice 76/308 – v souladu s právními předpisy platnými pro doručování obdobných aktů v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

49 Jak bylo přitom připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, příslušný orgán členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, je nejlépe schopen vyložit právní a správní předpisy platné v uvedeném členském státě.

50 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 12 odst. 3 směrnice 76/308 musí být vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, nemají v zásadě pravomoc k ověření vykonatelnosti dokladu o vymahatelnosti pohledávky. Naproti tomu v případě, že je k soudu uvedeného členského státu podána žaloba směřující proti platnosti a řádné povaze takových opatření k vymáhání pohledávky, jako je doručení exekučního titulu, je uvedený soud oprávněn ověřit, zda tato opatření byla řádně provedena v souladu s právními a správními předpisy uvedeného členského státu.

K druhé otázce

51 Pokud jde o přípustnost druhé otázky, česká vláda zdůrazňuje, že jelikož soudní orgány dožádaného členského státu nejsou oprávněny posuzovat, zda byly při doručování písemností dlužníkovi dodrženy obecné právní zásady práva Společenství, nemůže mít odpověď na druhou předběžnou otázku vliv na rozhodnutí předkládajícího soudu v původním řízení, a tato otázka je tedy pouze hypotetická.

52 Jelikož má předkládající soud pravomoc k ověření řádnosti doručení, má uvedený soud také každopádně pravomoc ke konstatování případného pochybení při doručování podle právních a správních předpisů platných v členském státě, ve kterém má své sídlo. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zřetelně ve svém předkládacím rozhodnutí vysvětlil, na základě jakých důvodů je jeho druhá otázka relevantní a odpověď na ni nezbytná k vyřešení projednávaného sporu, je tedy uvedená otázka přípustná na rozdíl od toho, co zdůrazňuje česká vláda.

53 Podstatou druhé otázky Nejvyššího správního soudu je, zda lze doručení dokladu o vymahatelnosti pohledávky považovat za řádné v případě, kdy byl tento doklad doručen příjemci na území členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, v jazyce, kterému příjemce nerozumí a který zároveň není úředním jazykem tohoto členského státu.

54 Je třeba zdůraznit, že směrnice 76/308 nestanoví pravidla, podle kterých by doručení dokladu o vymahatelnosti pohledávky nebylo řádné, pokud by bylo provedeno v jazyce, kterému příjemce nerozumí, nebo v jazyce, který není úředním jazykem nebo některým z úředních jazyků členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán.

55 Článek 17 směrnice 76/308 sice stanoví, že žádosti o pomoc, doklad o vymahatelnosti pohledávky a ostatní přiložené dokumenty jsou opatřeny překladem do úředního jazyka nebo do některého z úředních jazyků členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, aniž je dotčena možnost dožádaného orgánu upustit od vyžadování takového překladu, přičemž tato možnost není poskytnuta osobě, které je exekuční titul určen.

56 Nicméně, jak správně zdůrazňují česká vláda, německá vláda a Komise, překlady upravené tímto ustanovením jsou určeny dožádanému orgánu pro jeho potřeby, a nikoli dlužníkovi. Navíc řízení před daňovým úřadem nebo následné doručování rozhodnutí jsou upraveny právními předpisy členských států, jak správně rovněž uvádí Komise v rámci srovnání režimu směrnice 76/308 s režimem soudní spolupráce ve věcech občanských a obchodních, jak byl zaveden zejména nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. L 324, s. 79; Zvl. vyd. 19/01, s. 227), z něhož vyplývá, že posledně uvedená spolupráce je upravena jinak, než jak je upravena soudní spolupráce ve věcech správních a daňových.

57 Z cíle směrnice 76/308 vyplývá, že tato směrnice zejména směřuje k zaručení účinného doručování všech aktů a rozhodnutí, včetně soudních, vztahujících se k pohledávce nebo jejímu vymáhání, vydaných v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán. Tato směrnice přitom nemůže dosáhnout tohoto cíle, aniž by respektovala oprávněné zájmy osob, kterým je doručováno (viz obdobně rozsudek ze dne 9. února 2006, Plumex, C-473/04, Sb. rozh. s. I-1417, bod 21).

58 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že funkcí včasného doručení je umožnit příjemci seznámit se s předmětem a důvodem doručovaného aktu a uplatnit svá práva (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. května 2008, Weiss und Partner, C-14/07, Sb. rozh. s. I-3367, bod 73).

59 V rámci vzájemné spolupráce podle směrnice 76/308 tedy musí být osoba, které je exekuční titul určen, schopna spolehlivě identifikovat přinejmenším předmět a důvod žádosti.

60 V řízení, jakým je původní řízení, se o takový případ jedná, jestliže je doručováno v úředním jazyce členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán. Podle čl. 5 odst. 1 směrnice 76/308 totiž dožádaný orgán příjemci doručuje v souladu s právními předpisy platnými pro doručování obdobných aktů v členském státě, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, což předpokládá zejména doručování v úředním jazyce tohoto členského státu.

61 Vzhledem k tomu, že směrnice 76/308 nestanoví důsledky vyplývající z doručování v jazyce, který není úředním jazykem členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, přísluší vnitrostátnímu soudu, aby použil své vnitrostátní právo a přitom dbal na zajištění plné účinnosti práva Společenství, což jej může vést k výkladu vnitrostátní normy, která byla stanovena výlučně s ohledem na čistě vnitrostátní situaci, tak, aby tuto normu použil na dotčenou přeshraniční situaci (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. listopadu 2005, Leffler, C-443/03, Sb. rozh. s. I-9611, bod 51).

62 Jak totiž vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, neexistují-li výslovná ustanovení práva Společenství, přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z přímého účinku práva Společenství (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 16. prosince 1976, Rewe-Zentralfinanz et Rewe--Zentral, 33/76, Recueil. s. 1989, bod 5, a Leffler, uvedený výše, bod 49). Soudní dvůr rovněž upřesnil, že tyto podmínky nemohou být méně příznivé než ty, které se týkají práv vyplývajících z vnitrostátního právního řádu (zásada rovnocennosti), a že v praxi nemohou znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity) (viz rozsudky Rewe, uvedený výše, bod 5; ze dne 10. července 1997, Palmisani, C-261/95, Recueil, s. I-4025, bod 27; ze dne 15. září 1998, Edis, C-231/96, Recueil, s. I-4951, bod 34, a Leffler, uvedený výše, bod 50).

63 Na druhou otázku je tedy třeba odpovědět, že k tomu, aby v rámci vzájemné spolupráce zavedené na základě směrnice 76/308 mohl příjemce dokladu o vymahatelnosti pohledávky uplatnit svá práva, musí mu být tento doklad doručen v úředním jazyce členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán. Za účelem zajištění dodržení tohoto práva přísluší vnitrostátnímu soudu, aby použil své vnitrostátní právo a dbal přitom na zajištění plné účinnosti práva Společenství.

K nákladům řízení

64 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Článek 12 odst. 3 směrnice Rady 76/308/EHS ze dne 15. března 1976 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření, ve znění směrnice Rady 2001/44/ES ze dne 15. června 2001, musí být vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán, nemají v zásadě pravomoc k ověření vykonatelnosti dokladu o vymahatelnosti pohledávky. Naproti tomu v případě, že je k soudu uvedeného členského státu podána žaloba směřující proti platnosti a řádné povaze takových opatření k vymáhání pohledávky, jako je doručení exekučního titulu, je uvedený soud oprávněn ověřit, zda tato opatření byla řádně provedena v souladu s právními a správními předpisy uvedeného členského státu.**

2) **K tomu, aby v rámci vzájemné spolupráce zavedené na základě směrnice 76/308, ve znění směrnice 2001/44, mohl příjemce dokladu o vymahatelnosti pohledávky uplatnit svá práva, musí mu být tento doklad doručen v úředním jazyce členského státu, ve kterém má sídlo dožádaný orgán. K zajištění dodržení tohoto práva přísluší vnitrostátnímu soudu, aby použil své vnitrostátní právo a dbal přitom na zajištění plné účinnosti práva Společenství.**

Podpisy.